

Kriebelbeestjes

Groep: 3-4

laat maar horen

Wat kruipt daar onder de grond? Het zijn kriebelbeestjes! Maden, wormen, mieren en mollen. In deze les ontdekken we wie er onder de grond leven. Je bedenkt met je stem en op instrumenten geluiden die jij vindt passen bij de kriebelbeestjes.

Deze les kan afzonderlijk worden gegeven, maar is ontworpen als les van een serie waarin creatief schrijven, muziek en beeldend onderwijs zijn samengebracht.

Onderwerp: kriebelbeestjes

Muzikale parameter: contrast, klankduur, klankhoogte en klankkleur

Medium: Potloden, papier, schoolinstrumentarium en stem

Domein: noteren

Vakgebied: beeldend onderwijs, creatief schrijven, natuur en techniek

Woordenschat: de dirigent, de partituur, de klank

Opdracht:

Je ontwerpt een eigen muziekstuk. Een opgeschreven muziekstuk heet een partituur. Je maakt een eigen "Kriebelbeestjes Partituur". Samen met je klasgenoten laat je het ook horen.

Je hebt nodig

- o Schoolinstrumentarium; genoeg voor alle leerlingen
- o Filmpje <https://www.youtube.com/watch?v=0tsKliHqmQk>

LEERDOELEN – Laat maar horen dat...

Betekenis

...je kunt laten horen hoe de verschillende kriebelbeestjes klinken en door de gangen lopen.

Muzikale parameter

...je het verschil kent tussen hoog en laag.
...je het verschil kent tussen langzaam en snel.
...je een grafische partituur kunt ontwerpen en uitvoeren

Medium

...je met muziekinstrumenten een grafische partituur kunt uitvoeren.
...je met je stem een grafische partituur kunt uitvoeren.

Beluisteren

...je kunt luisteren naar de verschillende manieren waarop mol door de gang loopt.

Speelwijze

...je weet hoe je op je gekozen instrument moet spelen en welke verschillende klanken deze kan maken.
...je weet hoe je tegelijk met je klasgenoten moet spelen.

Onderzoeken

...je onderzoekt hoe je een grafische partituur kunt maken.
...je onderzoekt welke klanken jij vindt passen bij jouw kriebelbeestjes.
...je onderzoekt hoe je een grafische partituur op verschillende manieren uit kunt voeren.

LES - PROCESFASEN een korte handleiding

Organisatie

- o Tijdsduur: 60 minuten.
- o Zorg voor A3 vellen voor alle kinderen.

Introductie

- o Onder de grond leven allerlei dieren, welke ken je al?
- o De mol woont ook onder de grond. Wat weet je over de mol?

Informatie

- o Bekijk het eerste deel van de instructiefilm met de kinderen. <https://www.youtube.com/watch?v=0tsKliHqmQk>
- o Wat was mol aan het doen? Wie kwam hij tegen? Ging hij snel of langzaam? Omhoog of omlaag?
- o Hoe zou het klinken als mol door de gangen loopt? Laat een paar kinderen voordoen hoe zij denken dat het klinkt.
- o Zing op een "oe" met mol mee door de gangen. Als mol omlaag gaat, gaat het stemgeluid ook omlaag. Als mol omhoog gaat, gaat de stem ook omhoog. Zo ontstaat er een sirene.
- o Laat de kinderen meedoen en andere klanken bedenken (bijvoorbeeld: aa, brr, ii).
- o Tot slot kun je een kind de mollendirigent laten zijn. Hij of zij staat voor de groep en tekent in de lucht een mollengang. De andere kinderen maken het geluid van de mol.
- o Leg een aantal muziekinstrumenten op tafel (bijvoorbeeld: triangel, bekken, trom en bellen). Benoem de instrumenten en laat de speelwijze zien. Kijk hiervoor eventueel in de bijlage 'Stappenplan spelen op instrumenten'.
- o Zet deel twee van de film aan. Zet de sheets steeds op pauze en bedenk samen met de kinderen hoe dit zou kunnen klinken. Laat een paar kinderen het voordoen. Vertel dat ze een instrument mogen gebruiken.
- o Bespreek de verschillen tussen deze partituur en de mollengang. Denk hierbij aan de volgende vragen:
  - Wat gebeurde er met de klank in de mollengang? (hoog en laag, of wat de kinderen verder bedacht hebben)
  - Hoe hebben we dat laten horen? (met de stem)

- Hadden we dat ook op een muziekinstrument kunnen laten horen? (alleen op een melodie instrument, zoals een klokkenspel of een viool).
- Wat is er aan de hand met de tweede partituur? Is dat ook hoog en laag? (lang en kort, of verschil in klank).

Instructie

- o We maken onze eigen grafische partituur.
- o Bespreek nogmaals de voorbeelden die we hebben gezien en uitgevoerd; de gang waar mol doorheen ging; omhoog en omlaag. Daarna zagen we een voorbeeld met verschillende insecten achter elkaar. Bij de uitvoering kun je variëren in klank (verschillende geluiden) en toonduur (kort en lang).
- o Bespreek deze verschillende manieren van noteren met de kinderen. Leg uit dat ze in tweetallen een eigen "Kriebelbeestjes Partituur" gaan maken. De kinderen mogen zelf weten welke vorm ze kiezen (de gang of verschillende beestjes) en hoe ze het noteren. Ook kiezen ze er zelf voor om een instrument te kiezen of een partituur voor stem te maken.
- o De kinderen werken in tweetallen. Deel A3 vellen uit.
- o Leg alle muziekinstrumenten op tafel. Laat alle kinderen een instrument uitzoeken. Tijdens het schrijven/tekenen mogen ze hun instrument gebruiken om hun eigen muziekstuk te oefenen.

Uitvoering/ Begeleiding

- o Als de grafische partituren af zijn is het de bedoeling om deze klassikaal uit te voeren. Het is dus noodzakelijk om groot te tekenen.
- o Spreek een teken af waarop het stil moet zijn. Bijvoorbeeld: Licht uit = stilte.
- o Loop langs en help de kinderen op weg. Ze kunnen een gang tekenen, maar ook kiezen voor verschillende soorten kriebelbeestjes.
- o Geef suggesties over variatie, contrast en haalbaarheid van het uitvoeren.
- o Geef ongeveer vijf minuten de tijd om te tekenen en bespreek daarna kort klassikaal hoe het gaat. Laat de kinderen tips geven aan elkaar. Geef ze daarna weer vijf minuten de tijd. Herhaal dit proces tot iedereen klaar is met tekenen en oefenen.
- o Voer de partituren per groepjes uit. Laat ze vertellen welke keuzes ze hebben gemaakt.
- o Voer een aantal partituren klassikaal uit.

Nabeschuiving

- o Welke kriebelbeestjes heb je allemaal gehoord? Waaraan kon je dat horen?
- o Welk beest ging snel en welke ging langzaam?
- o Wat vond je mooi of bijzonder?
- o Was het moeilijk of makkelijk om elkaars partituren te spelen? Hoe kwam dat?
- o Wat vond je leuker, het maken van de partituur of het spelen? Waarom?
- o Heeft iedereen goed naar elkaar geluisterd?
- o Wat zou je de volgende keer anders aanpakken?

Accenten of opmerkingen

- o Je kunt er ook voor kiezen om de kinderen alleen met de mollengang aan de slag te laten gaan. Hierbij hebben de ze geen muziekinstrumenten nodig en maken ze een partituur voor de stem.